

Vietnamská žákyně a romský žák: gender a etnicita ve škole.

Intersekcionalita

Prezentace: Téma č. 5

doc. Mgr. et Mgr. Adéla Souralová, Ph.D.

Prezentace jsou součástí tříletého projektu „Schools of Equality – Rovnost začíná ve škole“ financovaného z Evropských strukturálních fondů (OP VVV) zaměřeného na rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu. Reg. číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008296. Prezentace spadá pod licenci Creative Commons CC BY-SA.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vietnamská žákyně a romský žák: gender a etnicita ve škole

Adéla Suralová

Jak na rovnost, násilí a předsudky? 7.12.2018

Vietnamská
žákyně a
romský žák

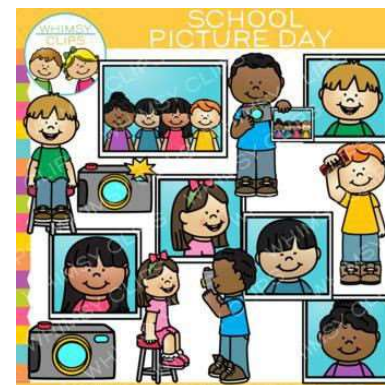

Jak na to?

- **Rovnost a nerovnost není jen o genderu**
  - Jak zapojit také další tzv. stratifikační činitele?
  - Které stratifikační činitele zapojit?
  - Jak „to“ učinit součástí vyučování?
  - Jak o „tom“ učit?

Intersekcionalita
Jak (se) (po)učit?

INTERSEKCIONALITA VE ŠKOLE

NÁSTROJ PRO
INTERPRETOVÁNÍ
REALITY KOLEM
NÁS (VE ŠKOLE, V
POLITICE...)

UČEBNÍ LÁTKA PRO
ZCITLIVĚNÍ K
OTÁZCE ROVNOSTI A
ZNEVÝHODNĚNÍ/
ZNEVÝHODŇOVÁNÍ

Intersekcio- nalita: kořeny a vývoj

VYNOŘENÍ INTERSEKCIONALITY kde byl vlastně problém?

- nemožnost porozumět situaci černých žen, protože:
  - studia genderu se zabývala *bílými* ženami
  - studia rasy se zabývala černými *muži*
- *All women are white, all blacks are men* (Hull et al 1982)
- nutnost nové terminologie, která by poskytla analytický nástroj pro zachycení odlišností nejen mezi skupinami, ale především **v jejich rámci**

CO JE A NENÍ INTER- SEKCIONALITA

- základní poučka: **sleduje vzájemné konstruování sociálních kategorií navzájem**
- nejedná se o **teorii**, ale o **perspektivu, přístup**
- intersekcionalita **není**
  - **politika identity** – vždy dochází k opomíjení nějakých kategorií (např. feministické autorky opomíjejí rasu apod.)
  - „**multiple approach**“ – nejedná se o pouhé přidávání dalších kategorií (additive approach)

There is no such thing as a single-issue struggle because we do not live single-issue lives.

Audre Lorde

System versus subjektivita

- **systemický versus konstruktivistický přístup (Prins)**
- **systemický:** důraz na strukturální nerovnosti – prolínající se strukturální nerovnosti – sleduje systémy dominance a podřízenosti
- **konstruktivistický:** klade důraz na „agency“ a subjektivitu (to s. zanedbává); důraz na každodenní projevy moci (nejen moc v systémech, ale na mikrorovině); př. Nira Yuval-Davis (belonging a politics of belonging, role emocí...)

Intersekcio- nalita jako nástroj pro sledování procesu

- *procesy etnizování, rasizování, genderování atd.* – procesy znevýhodňování jedinců v daném historickém, kulturním, sociálním a geografickém kontextu.

Které kategorie zahrnout?

- Glenn: nejprve pokus o přidání genderu a rasy do jednoho rámce – jako nezávislé osy (rasizovaný gender)
- „atd-ování“
- Helma Lutz (2002) hovoří o 14 kategoriích – ani ty ale nepovažuje za kompletní. Jsou jimi: gender; sexuality; ‘race’/skin-colour; ethnicity; nation/state; class; culture; ability; age; sedentariness/origin; wealth; North–South; religion; stage of social development.
- Když někde vidím něco, co vypadá rasistické, ptám se „Kde je v tom patriarchát?“. Když vidím něco, co vypadá sexisticky, ptám se „Kde je v tom heterosexismus?“ Když vidím něco, co vypadá homofobicky, ptám se „Kde jsou v tom třídní zájmy?“ (Matsuda 1990: 1189)

Intersekcio- nalita ve třídě

- Aktivity směřující k otevření tématu znevýhodňování a identifikace příčin (mikro a makro rovina)